

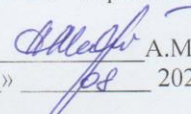
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

 А.М. Мартиненко
«30» _____ 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ»

підготовки **бакалавра**

спеціальності **076 Підприємництво та торгівля**

Полтава
2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів спеціальності **076 Підприємництво та торгівля**, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньо-професійної програми «Економіка бізнесу» 2024 року.

Розробник: Григор'єва О.В., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, кандидат економічних наук, доцент.

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми О.В. Хадарцев

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

Протокол від «27» серпня 2024 року № 20

Завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу М.Б. Чижевська

«27» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією Навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії ННІФЕУП С.А. Карпенко

«29» серпня 2024 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни		
		форма навчання		
		денна	заочна	дистанційна
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Обов'язкова		
Загальна кількість годин – 150				
Модулів – 1	Спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»	Рік підготовки:		
Змістових модулів – 2		1-й	1-й	1-й
		Семестр		
		2-й	2-й	2-й
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції		
		30 год.	8 год.	–
		Практичні		
		30 год.	8 год.	–
		Лабораторні		
		–	–	–
		Самостійна робота		
		90 год.	134 год.	150 год.
		Індивідуальна робота:		
–	–	–		
Вид контролю: екзамен				

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 60/90;
- для заочної форми навчання – 16/134;
- для дистанційної форми навчання – 0/150

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Соціальна відповідальність бізнесу» відноситься до складу обов'язкових компонент освітньо-професійної програми бакалавра «Економіка бізнесу» зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» та має на меті формування у фахівців базових знань з теорії та практики соціальної відповідальності бізнесу і набуття ними відповідних професійних компетенцій, що забезпечують формування соціально-відповідальної поведінки. Поширення соціальної відповідальності бізнесу у діяльність вітчизняних підприємств, що у сучасних умовах є невід'ємною складовою сталого розвитку країни, підвищує актуальність вивчення дисципліни.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує **формування та розвиток у студентів загальних (ЗК) та спеціальних (СК) компетентностей**, визначених освітньо-професійною програмою:

Інтегральна компетентність (ІК)	
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сфері підприємницької, торговельної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов	
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК7.	Здатність працювати в команді.
ЗК9.	Прагнення до збереження навколишнього середовища.
ЗК10.	Здатність діяти відповідально та свідомо.
ЗК11.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК12.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК13.	Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Спеціальні компетентності спеціальності (СК)	
СК6.	Здатність здійснювати діяльність з дотримання вимог нормативно-правових документів у сфері підприємництва та торгівлі.
СК7.	Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, та торговельних структур.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» є навчальні дисципліни, які мають бути вивчені студентами раніше: «Правознавство та демократичні цінності».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Формулювання результатів навчання базується на результатах навчання, визначених освітньо-професійною програмою (програмних результатах навчання) спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля».

Програмні результати, а саме:

- ПРН6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.
- ПРН8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких та торговельних структур.
- ПРН9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.
- ПРН10. Діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.
- ПРН16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати його на практиці.
- ПРН17. Вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.
- ПРН21. Застосовувати набуті знання для запобігання корупції та будь-яким проявам недоброчесності в підприємницькій та торговельній діяльності.

5. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	А	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	В	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	С	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
			для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	E	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень і володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький , не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену	Незадовільний , здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- опитування;
- тестування;
- виконання практичних завдань;
- виконання завдань самостійної роботи.

7. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНИХ ВІДНОСИН БІЗНЕСУ

Тема 1. Концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності бізнесу.

Суть та значення соціальної відповідальності бізнесу. Історія розвитку соціальної відповідальності бізнесу. Внутрішнє і зовнішнє середовище СВБ. Концепція менеджменту заінтересованих сторін. Організаційне багатство і «стосункові» активи. Матриця заінтересованих сторін СВБ. Переваги соціальної відповідальності бізнесу. Моделі корпоративної соціальної відповідальності (американська, європейська, японська тощо). Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку СВБ (Глобальний договір ООН). Вітчизняний досвід становлення СВБ.

Практичне заняття №1, 2.

Тема 2. Соціальна відповідальність бізнесу в системі управління організацією.

СВБ як складова стратегії управління та чинник підвищення конкурентоспроможності організації. Моделі аналізу заінтересованих сторін. Впровадження СВБ у практики і процедури компанії. Можливі загрози та шляхи мінімізації ризиків СВБ. Організація діяльності з СВБ. Етичні кодекси. Структурні підрозділи та комітети компаній у сфері СВБ. Статус, основні функції, кваліфікація, типові обов'язки, професійні стандарти менеджера з СВБ в компаніях.

Практичне заняття №3, 4.

Тема 3. Формування відносин з працівниками на засадах соціальної відповідальності бізнесу.

Права людини і трудові практики як предмет СВБ. Міжнародні стандарти прав людини (Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Конвенція про права дитини).

Стандарти МОП і принципи Глобального Договору у сфері праці. Гідна праця як предмет СВБ. Європейські стандарти у сфері праці. Особливості європейської моделі внутрішньої СВБ. Законодавство України у сфері праці як основа СВБ у відносинах з працівниками. Соціальний діалог і СВБ. Кращі трудові практики та показники внутрішньої СВБ: вітчизняний і зарубіжний досвід. Питання професійної етики.

Практичне заняття №5, 6.

Тема 4. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі.

Формування складової соціальної відповідальності бізнесу у відносинах з споживачами. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів. Якість продукції (стандарт ISO 9000). Ведення основної діяльності організації відповідно до концепції СВБ. Механізми забезпечення відповідальності у виробничій сфері. Зв'язок фінансових та нефінансових ризиків. Принципи добросовісної конкуренції. Соціально відповідальний маркетинг. Етична поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу.

Відповідальне управління ланцюгами постачання. Відповідальне ставлення до інвесторів та дотримання принципів корпоративного управління.

Практичне заняття № 7, 8.

Змістовий модуль 2. СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНІ ВІДНОСИНИ БІЗНЕСУ ІЗ СУСПІЛЬНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ

Тема 5. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами.

Історичні аспекти залучення і розвитку громад: від патронату до соціальних інвестицій. Вплив громади на роботу компаній та відповідальність компаній перед населенням. Розвиток партнерств з місцевою владою та громадою. Участь компаній у життєдіяльності громад.. Співпраця бізнес-структур з неурядовими організаціями. Особливості забезпечення СВБ у малому та середньому бізнесі.

Практичне заняття № 9, 10.

Тема 6. Екологічні аспекти соціальної відповідальності бізнесу

Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища (Цілі розвитку тисячоліття, Декларація Ріо-де-Жанейро тощо) та стандарти екологічного менеджменту (серія ISO 14000). Законодавство України про охорону навколишнього середовища. Превентивний підхід до вирішення екологічних проблем. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності організацій.

Практичне заняття № 11

Тема 7. Інформаційна політика і соціальна звітність

Місце СВБ у корпоративній інформаційній політиці. Побудова системи комунікацій з СВБ. Консультації з заінтересованими сторонами на різних етапах розробки та впровадження стратегії з СВБ та механізм зворотного зв'язку з ними. Ресурси в сфері соціальної звітності. Корпоративні соціальні звіти: сутність, завдання і структура. Міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку (GRI - Global Reporting Initiative / Глобальна ініціатива зі звітності). Особливості соціальної звітності компаній в Україні.

Практичне заняття № 12

Тема 8. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку

Відповідальна держава і сталий розвиток. Міжнародний досвід державного регулювання СВБ. Відповідальне споживання. Культура споживання та його вплив на розвиток СВБ. Соціальна відповідальність ЗМІ: вплив на поведінкові моделі в суспільстві. Соціальна відповідальність освіти та науки. Співпраця бізнесу і освіти. Проект міжнародного стандарту з соціальної відповідальності ISO 26000.

Практичне заняття № 13, 14.

Тема 9. Оцінка результативності соціальної відповідальності бізнесу

Показники внутрішньої СВБ. Методи та процедури оцінювання ефективності програм СВБ. Модель «Лондонської групи порівняльного аналізу» і особливості її використання. Соціальний аудит. Збалансована система показників. Концепція потрійного результату. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії. Моніторинг ефективності діяльності організації у сфері соціальної відповідальності.

Практичне заняття № 15.

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

а) для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	всього	у тому числі				
		лек.	сем.	інд.	лаб.	сам.
Змістовий модуль 1.						
Формування та розвиток соціально відповідальних відносин бізнесу						
Тема 1. Концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності бізнесу.	18	4	4		-	10
Тема 2. Соціальна відповідальність бізнесу в системі управління організацією.	18	4	4	-	-	10
Тема 3. Формування відносин з працівниками на засадах соціальної відповідальності бізнесу.	18	4	4	-	-	10
Тема 4. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі.	18	4	4	-	-	10
Змістовий модуль 2.						
Соціально відповідальні відносини бізнесу із суспільними інституціями						
Тема 5. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами.	18	4	4	-	-	10
Тема 6. Екологічні аспекти соціальної відповідальності бізнесу	14	2	2	-	-	10
Тема 7. Інформаційна політика і соціальна звітність.	14	2	2	-	-	10
Тема 8. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку.	18	4	4	-	-	10
Тема 9. Оцінка результативності соціальної відповідальності бізнесу	14	2	2	-	-	10
Усього годин	150	30	30	-	-	90

б) для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	всього	у тому числі				
		лек.	сем.	інд.	лаб.	сам.
Змістовий модуль 1.						
Формування та розвиток соціально відповідальних відносин бізнесу						
Тема 1. Концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності бізнесу.	18	2			-	16
Тема 2. Соціальна відповідальність бізнесу в системі управління організацією.	18		2	-	-	16
Тема 3. Формування відносин з працівниками на засадах соціальної відповідальності бізнесу.	18	2		-	-	16
Тема 4. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі.	18		2	-	-	16
Змістовий модуль 2.						
Соціально відповідальні відносини бізнесу із суспільними інституціями						
Тема 5. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами.	18	2		-	-	16
Тема 6. Екологічні аспекти соціальної відповідальності бізнесу	14		2	-	-	12
Тема 7. Інформаційна політика і соціальна звітність.	14	2		-	-	12

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	всього	у тому числі				
		лек.	сем.	інд.	лаб.	сам.
Тема 8. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку.	18			-	-	18
Тема 9. Оцінка результативності соціальної відповідальності бізнесу	14		2	-	-	12
Усього годин	150	8	8	-	-	134

в) для дистанційної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	всього	у тому числі				
		лек.	сем.	інд.	лаб.	сам.
Змістовий модуль 1.						
Формування та розвиток соціально відповідальних відносин бізнесу						
Тема 1. Концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності бізнесу.	18	-			-	18
Тема 2. Соціальна відповідальність бізнесу в системі управління організацією.	18		-	-	-	18
Тема 3. Формування відносин з працівниками на засадах соціальної відповідальності бізнесу.	18	-		-	-	18
Тема 4. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі.	18		-	-	-	18
Змістовий модуль 2.						
Соціально відповідальні відносини бізнесу із суспільними інституціями						
Тема 5. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами.	18	-		-	-	18
Тема 6. Екологічні аспекти соціальної відповідальності бізнесу	14		-	-	-	14
Тема 7. Інформаційна політика і соціальна звітність.	14	-		-	-	14
Тема 8. Соціальна відповідальність різних суб’єктів суспільного розвитку.	18			-	-	18
Тема 9. Оцінка результативності соціальної відповідальності бізнесу	14		-	-	-	14
Усього годин	150	-	-	-	-	150

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва питань (тем)	Кількість годин		
		форма навчання		
		денна	заочна	дистанційна
	Семінарські заняття не передбачені			

10. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва питань (тем)	Кількість годин		
		форма навчання		
		денна	заочна	дистанційна
	Змістовий модуль 1. РОЗВИТОК ТА ФОРМУВАННЯ			

№ з/п	Назва питань (тем)	Кількість годин		
		форма навчання		
		денна	заочна	дистан- ційна
	СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНИХ ВІДНОСИН БІЗНЕСУ			
1	Тема 1. Концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності бізнесу. Суть та значення соціальної відповідальності бізнесу. Історія розвитку соціальної відповідальності бізнесу. Внутрішнє і зовнішнє середовище СВБ. Концепція менеджменту заінтересованих сторін. Організаційне багатство і «стосункові» активи.	2		—
2	Тема 1. Концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності бізнесу. Матриця заінтересованих сторін СВБ. Переваги соціальної відповідальності бізнесу. Моделі корпоративної соціальної відповідальності (американська, європейська, японська тощо). Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку СВБ (Глобальний договір ООН). Вітчизняний досвід становлення СВБ.	2		—
3	Тема 2. Соціальна відповідальність бізнесу в системі управління організацією. СВБ як складова стратегії управління та чинник підвищення конкурентоспроможності організації. Моделі аналізу заінтересованих сторін. Впровадження СВБ у практики і процедури компанії. Можливі загрози та шляхи мінімізації ризиків СВБ.	2	2	—
4	Тема 2. Соціальна відповідальність бізнесу в системі управління організацією. Організація діяльності з СВБ. Етичні кодекси. Структурні підрозділи та комітети компаній у сфері СВБ. Статус, основні функції, кваліфікація, типові обов'язки, професійні стандарти менеджера з СВБ в компаніях	2		—
5	Тема 3. Формування відносин з працівниками на засадах соціальної відповідальності бізнесу. Права людини і трудові практики як предмет СВБ. Міжнародні стандарти прав людини (Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Конвенція про права дитини).	2		—
6	Тема 3. Формування відносин з працівниками на засадах соціальної відповідальності бізнесу. Стандарти МОП і принципи Глобального Договору у сфері праці. Гідна праця як предмет СВБ. Європейські стандарти у сфері праці. Особливості європейської моделі внутрішньої СВБ. Законодавство України у сфері праці як основа СВБ у відносинах з працівниками. Соціальний	2		—

№ з/п	Назва питань (тем)	Кількість годин		
		форма навчання		
		денна	заочна	дистан- ційна
	діалог і СВБ. Кращі трудові практики та показники внутрішньої СВБ: вітчизняний і зарубіжний досвід. Питання професійної етики.			
7	Тема 4. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі. Формування складової соціальної відповідальності бізнесу у відносинах з споживачами. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів. Якість продукції (стандарт ISO 9000). Ведення основної діяльності організації відповідно до концепції СВБ.	2	2	—
8	Тема 4. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі. Механізми забезпечення відповідальності у виробничій сфері. Зв'язок фінансових та нефінансових ризиків. Принципи добросовісної конкуренції. Соціально відповідальний маркетинг. Етична поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу. Відповідальне управління ланцюгами постачання. Відповідальне ставлення до інвесторів та дотримання принципів корпоративного управління.	2		—
	Разом за змістовим модулем 1	16	4	—
	Змістовий модуль 2. СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНІ ВІДНОСИНИ БІЗНЕСУ ІЗ СУСПІЛЬНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ			—
9	Тема 5. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами. Історичні аспекти залучення і розвитку громад: від патронату до соціальних інвестицій. Вплив громади на роботу компаній та відповідальність компаній перед населенням. Розвиток партнерства з місцевою владою та громадою.	2		—
10	Тема 5. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами. Участь компаній у життєдіяльності громад.. Співпраця бізнес-структур з неурядовими організаціями. Особливості забезпечення СВБ у малому та середньому бізнесі.	2		—
11	Тема 6. Екологічні аспекти соціальної відповідальності бізнесу. Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища (Цілі розвитку тисячоліття, Декларація Ріо-	2	2	—

№ з/п	Назва питань (тем)	Кількість годин		
		форма навчання		
		денна	заочна	дистанційна
	де-Жанейро тощо) та стандарти екологічного менеджменту (серія ISO 14000). Законодавство України про охорону навколишнього середовища. Превентивний підхід до вирішення екологічних проблем. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності організацій.			
12	Тема 7. Інформаційна політика і соціальна звітність. Місце СВБ у корпоративній інформаційній політиці. Побудова системи комунікацій з СВБ. Консультації з заінтересованими сторонами на різних етапах розробки та впровадження стратегії з СВБ та механізм зворотного зв'язку з ними. Ресурси в сфері соціальної звітності. Корпоративні соціальні звіти: сутність, завдання і структура. Міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку (GRI - Global Reporting Initiative / Глобальна ініціатива зі звітності). Особливості соціальної звітності компаній в Україні.	2		—
13	Тема 8. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку. Відповідальна держава і сталий розвиток. Міжнародний досвід державного регулювання СВБ. Відповідальне споживання. Культура споживання та його вплив на розвиток СВБ.	2		—
14	Тема 8. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку. Соціальна відповідальність ЗМІ: вплив на поведінкові моделі в суспільстві. Соціальна відповідальність освіти та науки. Співпраця бізнесу і освіти. Проект міжнародного стандарту з соціальної відповідальності ISO 26000.	2		—
15	Тема 9. Оцінка результативності соціальної відповідальності бізнесу. Показники внутрішньої СВБ. Методи та процедури оцінювання ефективності програм СВБ. Модель «Лондонської групи порівняльного аналізу» і особливості її використання. Соціальний аудит. Збалансована система показників. Концепція потрійного результату.	2	2	—

№ з/п	Назва питань (тем)	Кількість годин		
		форма навчання		
		денна	заочна	дистан- ційна
	Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії. Моніторинг ефективності діяльності організації у сфері соціальної відповідальності.			
	Разом за змістовим модулем 2	14	4	–
	Разом	30	8	–

11. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва питань (тем)	Кількість годин		
		форма навчання		
		денна	заочна	дистан- ційна
	Лабораторні заняття не передбачені			

12. САМОСТІЙНА РОБОТА

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій програмі навчальної дисципліни;
- підготовка до поточного тестування;
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка **двох** контрольних робіт для здобувачів дистанційної форми навчання;
- підготовка до складання підсумкового контролю за контрольними питаннями.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		
		Форма навчання		
		денна	заочна	дистан- ційна
1.	Тема 1. Концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності бізнесу. Суть та значення соціальної відповідальності бізнесу. Історія розвитку соціальної відповідальності бізнесу. Внутрішнє і зовнішнє середовище СВБ. Концепція менеджменту заінтересованих сторін. Організаційне багатство і «стосункові» активи. Матриця заінтересованих сторін СВБ. Переваги соціальної відповідальності бізнесу. Моделі корпоративної соціальної відповідальності (американська, європейська, японська тощо). Міжнародні	10	16	18

	ініціативи як чинник формування і розвитку СВБ (Глобальний договір ООН). Вітчизняний досвід становлення СВБ.			
2.	Тема 2. Соціальна відповідальність бізнесу в системі управління організацією. СВБ як складова стратегії управління та чинник підвищення конкурентоспроможності організації. Моделі аналізу заінтересованих сторін. Впровадження СВБ у практики і процедури компанії. Можливі загрози та шляхи мінімізації ризиків СВБ. Організація діяльності з СВБ. Етичні кодекси. Структурні підрозділи та комітети компаній у сфері СВБ. Статус, основні функції, кваліфікація, типові обов'язки, професійні стандарти менеджера з СВБ в компаніях.	10	16	18
3.	Тема 3. Формування відносин з працівниками на засадах соціальної відповідальності бізнесу. Права людини і трудові практики як предмет СВБ. Міжнародні стандарти прав людини (Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Конвенція про права дитини). Стандарти МОП і принципи Глобального Договору у сфері праці. Гідна праця як предмет СВБ. Європейські стандарти у сфері праці. Особливості європейської моделі внутрішньої СВБ. Законодавство України у сфері праці як основа СВБ у відносинах з працівниками. Соціальний діалог і СВБ. Кращі трудові практики та показники внутрішньої СВБ: вітчизняний і зарубіжний досвід. Питання професійної етики.	10	16	18
4.	Тема 4. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі. Формування складової соціальної відповідальності бізнесу у відносинах з споживачами. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів. Якість продукції (стандарт ISO 9000). Ведення основної діяльності організації відповідно до концепції СВБ. Механізми забезпечення відповідальності у виробничій сфері. Зв'язок фінансових та нефінансових ризиків. Принципи добросовісної конкуренції. Соціально відповідальний маркетинг. Етична поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу. Відповідальне управління ланцюгами постачання. Відповідальне ставлення до інвесторів та дотримання принципів корпоративного управління.	10	16	18
5.	Тема 5. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами. Історичні аспекти залучення і розвитку громад: від патронату до соціальних інвестицій. Вплив громади на роботу компаній та відповідальність компаній перед населенням. Розвиток партнерств з місцевою владою та громадою. Участь компаній у життєдіяльності громад. Співпраця бізнес-структур з неурядовими організаціями.	10	16	18

	Особливості забезпечення СВБ у малому та середньому бізнесі.			
6.	Тема 6. Екологічні аспекти соціальної відповідальності бізнесу. Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища (Цілі розвитку тисячоліття, Декларація Ріо-де-Жанейро тощо) та стандарти екологічного менеджменту (серія ISO 14000). Законодавство України про охорону навколишнього середовища. Превентивний підхід до вирішення екологічних проблем. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності організацій.	10	12	14
7.	Тема 7. Інформаційна політика і соціальна звітність. Місце СВБ у корпоративній інформаційній політиці. Побудова системи комунікацій з СВБ. Консультації з заінтересованими сторонами на різних етапах розробки та впровадження стратегії з СВБ та механізм зворотного зв'язку з ними. Ресурси в сфері соціальної звітності. Корпоративні соціальні звіти: сутність, завдання і структура. Міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку (GRI - Global Reporting Initiative / Глобальна ініціатива зі звітності). Особливості соціальної звітності компаній в Україні.	10	12	14
8.	Тема 8. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку. Відповідальна держава і сталий розвиток. Міжнародний досвід державного регулювання СВБ. Відповідальне споживання. Культура споживання та його вплив на розвиток СВБ. Соціальна відповідальність ЗМІ: вплив на поведінкові моделі в суспільстві. Соціальна відповідальність освіти та науки. Співпраця бізнесу і освіти. Проект міжнародного стандарту з соціальної відповідальності ISO 26000.	10	18	18
9.	Тема 9. Оцінка результативності соціальної відповідальності бізнесу. Показники внутрішньої СВБ. Методи та процедури оцінювання ефективності програм СВБ. Модель «Лондонської групи порівняльного аналізу» і особливості її використання. Соціальний аудит. Збалансована система показників. Концепція потрійного результату. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії. Моніторинг ефективності діяльності організації у сфері соціальної відповідальності.	10	12	14
	Разом	90	134	150

13. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА

Індивідуальні завдання не передбачені навчальним планом.

14. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні і наочні використовуються під час аудиторних занять.

Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь, пояснення та наочні методи: ілюстрація плакатів, демонстрація слайдів тощо.

Під час проведення семінарських занять застосовуються словесні розповіді та пояснення, бесіди (вступні, поточні, підсумкові); студентами виконуються вправи: тренувальні, на кмітливість (усні та практичні).

15. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та практичні заняття, а також самостійну роботу.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань. Перевірка та оцінювання знань студентів здійснюється в таких формах:

1. Оцінювання знань студента під час практичних занять.
2. Проведення поточного модульного контролю.
3. Проведення підсумкового письмового модульного контролю.

Оцінювання знань студента під час практичних занять має за мету перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

а) систематичність, активність та результативність роботи протягом семестру над вивченням матеріалу дисципліни;

б) виконання проміжних тестових завдань;

в) виконання контрольних модульних завдань.

Оцінювання здійснюється за такими критеріями:

а) розуміння та ступінь засвоєння теоретичного матеріалу з тематики заняття;

б) уміння застосовувати набуті теоретичні знання у вирішенні практичних вправ, розв'язанні ситуаційних завдань, аналізі конкретних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

в) рівень використання в процесі відповіді аналітичних матеріалів з сучасних проблем розвитку економіки та управління персоналом;

г) логічність, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати аналіз та підводити підсумки;

д) використання знання міжнародних тенденцій щодо питання, яке досліджується;

е) рівень творчого підходу до розв'язання вирішуваного завдання, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань;

ж) участь у дискусії з проблематики заняття з приведенням при цьому обґрунтованих доводів.

Проміжне тестування знань здійснюється за допомогою проведення експрес-контрольних. При цьому викладачем перевіряється рівень теоретичної підготовленості студента з навчальної дисципліни, ступінь засвоєння питань, які пропонуються для самостійного опрацювання.

Поточний модульний контроль здійснюється та оцінюється за двома складовими: практичний модульний контроль і теоретичний модульний контроль. Оцінка за практичну складову модульного контролю виставляється за результатами оцінювання знань студента під час практичних занять та проміжного тестового контролю згідно з графіком навчального процесу.

Підсумковим контролем є екзамен.

16. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

**Нарахування балів з навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу»
за видами робіт
денна форма навчання**

Види робіт/контролю	Перелік тем																	
	Тема 1		Тема 2		Тема 3		Тема 4		Тема 5		Тема 6		Тема 7		Тема 8		Тема 9	
	Практичне заняття																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
Опитування	1		1		1		1		1		1		1		1		1	
Тестування	2		2		2		2		2		2		2		2		2	
Виконання практичних завдань	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1		1		1	1	1	
Виконання завдань самостійної роботи	1		1		1		1		1		1		1		1		1	
Всього за темами	5		6		6		6		6		5		5		6		5	
Екзамен	50																	
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100																	

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
1	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
0,5	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
0,5	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,2 \times 10 = 2$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Нарахування балів з навчальної дисципліни за видами робіт**б) заочна форма навчання**

Види робіт/контролю	Перелік тем																	
	Тема 1.		Тема 2		Тема 3		Тема 4		Тема 5.		Тема 6.		Тема 7.		Тема 8		Тема 9	
	Практичне заняття																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
Тестування	3		2		2		2		2		1		3		2		1	
Виконання практичних завдань	-		2		-		2		-		2		-		-		2	
Виконання завдань самостійної роботи	2		2		2	2	2		2	2	2		2		2	2	2	
Всього за темами	5		6		6		6		6		5		5		6		5	
Екзамен	50																	
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100																	

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
1	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,2 \times 10 = 2$; тести за темами 1, 7: $0,3 \times 10 = 3$; тести за темою 6: $0,1 \times 10 = 1$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.

1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

**Нарахування балів з навчальної дисципліни за видами робіт
в) дистанційна форма навчання**

Види робіт/контролю	Перелік тем								
	Тема 1.	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5.	Тема 6.	Тема 7.	Тема 8	Тема 9
Контрольна робота	25				25				
Екзамен	50								
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100								

Шкала та критерії оцінювання виконання контрольної роботи

Бали	Критерії оцінювання
25	Відповідь надана у письмовій формі, повна (не менше 90% потрібної інформації) та правильна.
20	Відповідь надана у письмовій формі, достатньо повна (не менше 75% потрібної інформації) або повна з незначними неточностями.
15	Відповідь надана у письмовій формі, неповна (не менше 60% потрібної інформації) з несуттєвими помилками.
10	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 30% потрібної інформації) із помилками.
5	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 15% потрібної інформації) із суттєвими помилками
0	Відповідь відсутня.

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
результатів складання екзамену**

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
1. Питання. (макс. 10 балів)	9-10	Питання розкрито повністю, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6-8	Питання розкриті, матеріал викладено у логічній послідовності, відповідь правильна або із незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3-5	Питання розкрито в цілому, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	0-2	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
2.	0-20	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів

Тестування		(1×20=20), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.
3. Практичне завдання	16-20	Завдання вирішено повністю та правильно, виклад рішення здійснено чітко, у логічній послідовності, відповідь обґрунтована, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	11-15	Завдання вирішено правильно або із незначними неточностями, виклад рішення здійснено у логічній послідовності, відповідь достатньо обґрунтована, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	6-10	Завдання вирішено, однак рішення містить помилки, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про середній рівень засвоєння теоретичного матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	0-5	Відсутнє вирішення завдання або вирішення з суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Оцінювання знань (рейтингова оцінка) з навчальної дисципліни здійснюється за сумою балів, отриманих у процесі вивчення дисципліни, приведена до 100-бальної шкали. За рейтинговою оцінкою визначають також оцінку ECTS (від A до F) та національну оцінку «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» згідно з обов'язковою для всіх навчальних дисциплін таблицею:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторної атестації	2 – незадовільно
0 - 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивчення дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

при підсумковому контролі у вигляді екзамену 50 балів відведено на поточний контроль, а 50 балів – на підсумковий (для допуску до екзамену необхідно мати не менше 25 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний): робота на практичних заняттях: опитування, тестування, виконання практичних завдань, поточної контрольної роботи, завдань самостійної роботи – до 50 балів).

Виконання контрольних робіт для дистанційної форми навчання – до 50 балів.

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій.

Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка».

17. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Григор'єва О.В. Методичні вказівки щодо змісту та організації практичних занять з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» галузь знань 07 «Управління та адміністрування». Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2023. 15 с.

2. Григор'єва О.В. Методичні вказівки щодо змісту та організації самостійної роботи з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» галузь знань 07 «Управління та адміністрування». Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2023. 21 с.

18. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Грішнова О.А. «Людський розвиток»: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2016. 325 с.
2. Гирик О., Денис О., Дубовик О. Соціальна відповідальність бізнесу: підручник. За заг.ред. д-ра екон.наук, проф. Т.С. Смовженко, д-ра екон.наук, проф.А.Я. Кузнецової. К.: УБС НБУ. 2018. 352 с.
3. Григор'єва О.В. Корпоративна соціальна відповідальність: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузь знань 07 «Управління та адміністрування». Полтава: ПолтНТУ, 2017. 88 с.
4. Кузьмін О., Пирог О., Чернобай Л., Станасюк Н., Пасінович І. Соціальна відповідальність. Практичний аспект. К.: Кондор. 2020. 202 с.
5. Кузьмін О., Станасюк Н., Пасінович І., Пирог О., Чернобай Л. Основи корпоративної соціальної відповідальності: стратегії та ділові практики. К.: Кондор. 2021. 244 с.
6. Куліш А. Соціальна відповідальність бізнесу в банківській сфері у запитаннях і відповідях. К.: ТОВ. «НВП Поліграфсервіс», 2017. 80 с.
7. Котлер Ф., Н.Лі. Соціальна відповідальність бізнесу. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Пер. з англ. С. Яринич. К.: Стандарт, 2015. 302 с.
8. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. Навч. посіб.. К.: Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». 2015. 180 с.
9. Н. Kent Baker, John R. Nofsinger. Socially Responsible Finance and Investing: Financial Institutions, Corporations, Investors, and Activists. Robert W. Kolb Series, 2012. 528 p.
10. Michael Blowfield, Alan Murray. Corporate Social Responsibility. 4th Edition. Oxford University Press, 2019. 432 p.

Додаткова література

1. Зелена книга ЄС «Популяризація європейських засад соціальної відповідальності бізнесу» (EU Green Paper «Promoting a European framework for Corporate Social Responsibility», 2001). URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/en/doc_01_9/DOC_01_9_EN.pdf

2. Соціальне підприємництво в Україні. Зелена книга. Під загальною редакцією Валерія Кокотя. К. Український Форум Благодійників: 2020. 89 с.
3. Стратегія сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні на період до 2030 року. URL: <http://svb.ua/national-csr-strategy>
4. Коник Д., Олійник М., Привалов Ю. Соціальна відповідальність бізнесу в Україні: Матеріали експертного дослідження. Відп. ред. Саєнко Ю. К.: Батискаф, 2014.
5. Небава М.І., Небава І.М. До питання про соціальну відповідальність бізнесу. *Теорії мікро-макроекономіки: Збірник наукових праць професорсько-викладацького складу і аспірантів. Академія муніципального управління. Випуск 28*. Київ. 2016. С.15-21.
6. Осецький В. Л., Марченко В. М. Соціальна відповідальність корпорацій України як фактор забезпечення їхньої конкурентоспроможності. *Економіка та держава*. № 1. 2017. с. 9 –12.
7. Фещенко, О.М., Горященко, Ю.Г. Соціальна відповідальність бізнесу як ключовий фактор взаємодії між місцевим бізнесом, владою та громадою. *Регіональна економіка*. 2017. №3. С.172-178.
8. Семенова В.Ф., Михайлюк О.Л.. Екологічний менеджмент. Навч. посіб. К.: Знання, 2016. 407 с.
9. Сталінська Г.О. Соціальна складова корпоративного управління: вплив на ефективність діяльності ТНК. *Культура народів Причорномор'я*. 2017. №99. С. 105-109
10. Степанова О.В. Соціально відповідальне управління промисловими підприємствами: проблеми формування та напрямки реалізації. *Вісник Сум. нац. аграр. ун-ту. Серія «Економіка та менеджмент»*. 2017. № 6–7 (26–27). С. 404–414
11. V. Dubishchev, O. Hryhorieva, I. Makarenko. Social responsibility of authorities and local self-government in support of integrated development of territories // *Економіка і регіон*. –№ 2 (73).– 2019 р. – с. 22-28; URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZD9c9VTMB9W1-G1RLANQECTVHThpxQGO/view> DOI: [https://doi.org/10.26906/eip.2019.2\(73\).1622](https://doi.org/10.26906/eip.2019.2(73).1622)

19. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Дистанційний курс «Соціальна відповідальність бізнесу». URL: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=4351>
2. Декларація тисячоліття Організації Об'єднаних Націй. Затверджена резолюцією 55/2 Генеральної Асамблеї від 8 вересня 2000 року. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU00044>
3. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/66-2020-%D1%80#Text>
4. Стратегія розвитку Полтавської області на 2021 - 2027 р. URL: <https://poda.gov.ua/documents/138471>
5. Концепція інтегрованого розвитку міста «Полтава 2030». URL: https://drive.google.com/file/d/1Rzf_AaUJ29PNKfNoDts2Ar4BF7Z7Nt1D/view